

Донарахування ЄСВ до мінзарплати: практичні ситуації

Тема донарахування ЄСВ до мінзарплати й досі викликає багато питань, оскільки має свої особливості. Здебільшого питання виникають тоді, коли працівник не працював повний місяць (хворів, був у відпустці, на підприємстві був простій тощо), а тому отримав заробітну плату, меншу мінімального розміру. У статті розглянемо всі ці питання.

Відповідно до ч. 5 ст. 8 Закону № 2464, якщо база нарахування ЄСВ не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який отримано дохід, сума ЄСВ розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який отримано дохід (прибуток), і ставки ЄСВ. Однак це правило не завжди застосовується. Так, при нарахуванні заробітної плати (доходів) фізичним особам з джерел не за основним місцем роботи ставка ЄСВ, установлені цією частиною, застосовується до визначеної бази нарахування незалежно від її розміру (ч. 5 ст. 8 Закону № 2464). Ця норма стосується й нарахування ЄСВ на суму винагороди за договорами цивільно-правового характеру (ЦПХ). Також не потрібно донараховувати ЄСВ до мінімальної зарплати на заробітну плату інвалідів, які працюють на підприємстві, де застосовуються ставки 8,41, 5,3 та 5,5 %. Крім того, умовою застосування норми щодо застосування ЄСВ з доходу не менше мінімальної зарплати є перебування найманого працівника в трудових відносинах **повний календарний місяць**. Ось тут у бухгалтерів на практиці й трапляються різні випадки, коли працівник не працює повний місяць. А саме, це може бути звільнення чи прийняття працівника на роботу не з початку місяця, або перебування працівника у відпустці за власний рахунок, або декретна відпустка, або простій тощо. Усі такі випадки потрібно розглядати окремо, оскільки для кожного з них нарахування ЄСВ відбувається зі своїми особливостями. Для зручності ситуації наведено в таблиці.

Ситуація	ЄСВ нараховується на розмір мінзарплати	ЄСВ нараховується на фактичний розмір доходу
Винагорода за договорами ЦПХ	Якщо винагорода за договором ЦПХ нараховується працівнику за основним місцем роботи , то розмір такої винагороди потрібно додати до інших доходів працівника, отриманих у цьому місяці від роботодавця нараховується на фактичний розмір (зарплати, відпускних, лікарняних тощо). І в разі, якщо винагороди за договором ЦПХ загальна місячна сума отриманого доходу буде меншою за мінімальну заробітну плату, потрібно нараховувати ЄСВ на мінімальний розмір зарплати , установлені законом на місяць, за який отримано дохід	Якщо винагорода за договором ЦПХ нараховується фізособі не за основним місцем роботи , то ЄСВ нараховується на фактичний розмір винагороди за договором ЦПХ
Працівник – сумісник	Заробітна плата внутрішнього сумісника для реалізації норми нарахування ЄСВ не менше мінімального розміру зарплати враховуватиметься сумарно із заробітною платою, отриманою за основним місцем роботи	ЄСВ на доходи зовнішнього сумісника (працівника, який працює не за основним місцем роботи) нараховується на визначену базу нарахування незалежно від її розміру, тобто на фактичний розмір доходу
Звільнення або прийняття працівника на основне місце роботи протягом місяця	-	ЄСВ нараховується на фактично нараховану в поточному місяці заробітну плату незалежно від її розміру
Простій, прогул	Якщо сума нарахованого доходу менша мінзарплати, то ЄСВ нараховується на розмір мінімальної	Якщо в працівника в поточному місяці немає заробітку, ЄСВ не

	зарплати , установлений законом на місяць, за який отримано дохід	нараховується, оскільки немає бази нарахування ЄСВ
Відпустка без збереження зарплати	Якщо база нарахування ЄСВ не перевищує розміру мінімальної зарплати в працівника, який перебуває частину календарного місяця у відпустці без збереження заробітної плати, то сума ЄСВ розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), і ставки ЄСВ	Якщо працівник перебуває у відпустці без збереження заробітної плати повний календарний місяць, ЄСВ не нараховується, оскільки немає бази нарахування ЄСВ
Лікарняний	Для працівника (за основним місцем роботи), який відпрацював частину місяця , а іншу частину перебував на лікарняному, де загальна сума нарахованого доходу (сума заробітної плати за відпрацьований час і лікарняного) не перевищує розміру мінімальної зарплати, установлені законом на місяць, за який нараховується зарплата, виникає необхідність донарахування до мінімальної заробітної плати. Для працівника (за основним місцем роботи), який перебував на лікарняному повний місяць (з першого календарного дня місяця до останнього), у якому сума нарахованого лікарняного менша за мінімальний розмір заробітної плати, установлені законом на місяць, за який нараховується лікарняний, ЄСВ розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який нараховується лікарняний, і ставки ЄСВ	Для працівника (за основним місцем роботи), у якого початок і закінчення лікарняного припадають на різні місяці, ЄСВ в місяці початку лікарняного нараховується за фактично відпрацьований час , оскільки загальна сума доходу ще не відома (суму лікарняних буде визначено після надання листка непрацездатності). Якщо після розподілу лікарняного загальний дохід за місяць становить менше мінімального розміру, виникає потреба за минулий місяць (місяці) донарахувати ЄСВ виходячи з мінімальної заробітної плати
Неповний робочий час (день, тиждень) за основним місцем роботи	Роботодавець розраховує суму ЄСВ як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який нараховується заробітна плата (дохід), і ставки ЄСВ, незалежно від того, що працівник працював неповний робочий день	-
Нараховано дохід після звільнення за відпрацьований час	У такому разі підприємство також має нарахувати ЄСВ на розмір мінімальної заробітної плати	-
Працівник – інвалід	Якщо працівник-інвалід працює у фізособи-підприємця, то ЄСВ нараховується на розмір мінімальної зарплати	Якщо розмір заробітної плати працівника-інваліда, який працює на підприємстві, в установі або організації, де застосовуються ставки 8,41, 5,3 та 5,5 %, не перевищує розміру мінімальної заробітної плати, то нарахування ЄСВ здійснюється роботодавцем на розмір фактично нарахованої заробітної плати такому працівнику
Нараховується ЄСВ засновнику, який	Якщо працівник, який одночасно є власником, виконував певну роботу на умовах трудового	Якщо установчими документами передбачено, що на період

керує підприємством, договору, укладеного відповідно до вимог [ст. ст. 21, 24](#) тимчасового припинення діяльності діяльність якого [КЗпП](#), то йому має бути виплачено заробітну плату підприємства функцію керівника тимчасово (згідно з трудовим договором (контрактом)), розмір виконує його засновник, однак при призупинена якої не може бути меншим за мінімальний, цьому не отримує за це винагороди (доходу), то ЄСВ не нараховується установлений законодавством

Сума допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами основному працівнику Якщо після розподілу за місяцями суми допомоги у зв'язку з вагітністю та пологами така сума за повний місяць становить менше мінімального розміру заробітної плати, ЄСВ розраховується як добуток розміру мінімальної заробітної плати, установлені законом на місяць, за який нараховується зазначена сума, і ставки ЄСВ в розмірі 22 % -

Пресслужба Пенсійного фонду